

<http://dx.doi.org/10.16926/pe.2021.14.01>

Katarzyna ZALAS

<https://orcid.org/0000-0001-7351-4449>

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Kontakt: k.zalas@ujd.edu.pl**Jak cytować [how to cite]:** Zalas, K. (2021). Od Redakcji: Podstawy Edukacji. *Wielokulturowość. Międzykulturowość. Transkulturowość. Podstawy Edukacji. Wielokulturowość. Międzykulturowość. Transkulturowość*, 14, 9–10.

Od Redakcji: Podstawy Edukacji. Wielokulturowość. Międzykulturowość. Transkulturowość

„Podstawy Edukacji” to rocznik myśli społeczno-pedagogicznej, który ukazuje się nieprzerwanie od 2008 roku staraniem Katedry Pedagogiki (dawniej: Zakładu Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań) Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. W bieżącym roku oddajemy w ręce Czytelników kolejny, czternasty już tom, którego podtytuł brzmi: *Wielokulturowość. Międzykulturowość. Transkulturowość*.

Wielokulturowość traktowana jest jako proces, w którym kultury przybierają różnicowane formy interakcji i współistnienia, przyjmując określone aksjologie, teleologie, ideologie (Nikitorowicz, 2017). Interpretacja tego zjawiska obecnie wykracza poza postrzeganie wielokulturowości jako występowanie na tej samej przestrzeni grup manifestujących się odmiennymi kulturowo cechami, lecz traktowane jest szeroko – jako zjawisko natury tożsamościowej i edukacyjnej (Nikitorowicz, 2015). Podejście to daje możliwość zaprojektowania nowych strategii w edukacji międzykulturowej, dla której kluczowe są nie tylko refleksje i rozważania nad edukacyjnym kontekstem różnicowania kulturowego, lecz przede wszystkim nadanie mu określonej wartości i rangi w praktyce edukacyjnej, poprzez akcentowanie znaczenia świadomego dialogu z Innym/Obcym i tego dialogu różnicowanych następstw (Grzybowski, 2011; Grzybowski, Idzikowski, 2018). Przynależność do różnych kultur zakłada istnienie „sił rozłamowych”, jednak nie powinny one wpływać destruktywnie na dążenie do wzajemnego uznania, ukształtowania tożsamości, która – w efekcie obecności różnic – pozwala kreować wspólnotę z Innym. Lojalność wobec rodzimych wartości nie musi wy-

kluczać korzystania z bogactwa wzorców odmiennych kultur. Przemiany społeczne, polityczne, gospodarcze, kulturowe i komunikacyjne motywują do ciągłej identyfikacji tożsamości człowieka, zarówno w indywidualnym, jak i zbiorowym wymiarze. Fakt ten skłania do ciągłego redefiniowania przynależności. Konieczne jest więc ustawiczne podejmowanie dyskusji nad otwartością kulturową, a przede wszystkim nad kształtowaniem się tożsamości współczesnego człowieka.

Obecnie człowiek funkcjonujący w skomplikowanej wielokulturowej rzeczywistości, nieustannie doświadcza kontaktu z kulturami, pozostając w dyskursie z sobą samym, jak i z Innym. Dlatego też ważne było, aby podjąć potrzebne i uzasadnione rozważania odnoszące się do relacji z Innym, Inności oraz zagadnień odmienności, różnic w (bezpośrednim lub pośrednim) kontakcie z kulturami.

Aktualny tom, którego przedmiotem jest zróżnicowanie kulturowe i jego następstwa, stanowi głos w dyskusji, będący efektem współpracy wewnątrz- i międzydyscyplinarnej wielu specjalistów. Prezentowany w niniejszej edycji zbiór rozpraw, prac badawczych oraz recenzji stanowi swoistą partycypację w upowszechnianiu myśli akademickiej oraz tworzeniu inspiracji dla studentów, nauczycieli, pedagogów, dla których wielość i naturalna różnorodność kultur stanowi zaproszenie do spotkania z Innym. Mnogość i różnorodność wątków poruszanych w ramach wskazanej problematyki daje niepodważalne świadectwo ustawicznego, wszechstronnego namysłu nad problematyką międzykulturowości, wielokulturowości i transkulturowości.

Dziękując w imieniu Zespołu Redakcyjnego oraz Rady Naukowej czasopisma „Podstawy Edukacji” wszystkim Autorom i Recenzentom za twórczą refleksję nad problematyką skupioną wokół idei organizującej niniejszy tom, ufam, iż oddanie w ręce Czytelników nowego numeru spotka się z zainteresowaniem oraz stanie się inspiracją do dyskusji, rozważań teoretycznych, jak również praktycznych działań edukacyjnych.

Bibliografia

- Grzybowski, P. (2011). *Edukacja międzykulturowa – konteksty. Od tożsamości po język międzynarodowy*. Kraków: Impuls.
- Grzybowski, P., Idzikowski, G. (2018). *Inni, Obcy – ale Swoi. O edukacji międzykulturowej i współnocie w szkole integracyjnej*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
- Nikitorowicz, J. (2015). Ku jakim strategiom w edukacji międzykulturowej w kontekście współczesnych problemów wielokulturowości? *Pogranicze. Studia Społeczne*, 25, 25–40.
- Nikitorowicz, J. (2017). Tożsamościowe skutki wielokulturowości. Wielość kultur w jednym człowieku czy ekstremizm i separatyzm kulturowy? *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 36, 3, 13–24.